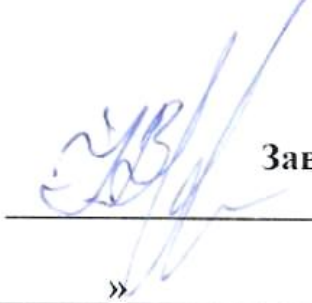

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
СУМСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра архітектури та інженерних вишукувань**

«Затверджую»

Завідувач кафедри
Височин І.А.
«_____» _____ 2020 р.

**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
(СИЛАБУС)**

2. АП. 03. 07 Рисунок, живопис, скульптура

Спеціальність 191 архітектура та містобудування

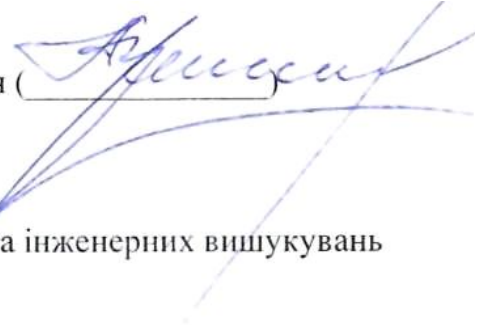
Освітня програма: архітектура та містобудування

Факультет Будівельний

2020–2021 навчальний рік

Робоча програма навчальної дисципліни «Рисунок, живопис, скульптура» за спеціальністю 191 «Архітектура та містобудування»

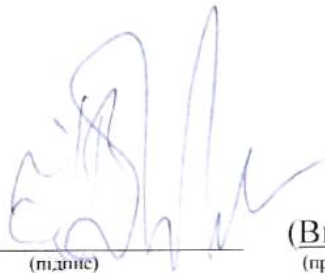
Розробник: О. М. Чередниченко, старший викладач

Робоча програма розглянута на засіданні кафедри архітектури та інженерних вишукувань

Протокол від "12" червня 2020 року № 12

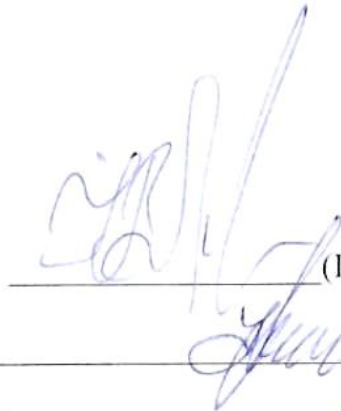
Завідувач кафедри АталВ

(Височин І. А.)
(прізвище та ініціали)

Погоджено:

Гарант освітньої програми

(І.А. Височин)

Декан факультету

(М. В. Нагорний)

Методист відділу якості освіти,
ліцензування та акредитації

Зареєстровано в електронній базі: «10» 07 2020р.

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни			
		денна форма навчання			
Кількість кредитів: 1/2 семестр 2/2 3/4 семестр 2/1,3	Галузь знань <u>191 Архітектура та містобудування</u> (шифр і назва)	<u>Нормативна</u> (за вибором)			
Модулів: 1/2 семестр 2 3/4 семестр 2	Спеціальність (професійне спрямування): <u>191 Архітектура та містобудування</u>	Рік підготовки:			
Змістових модулів: 1/2 семестр 3 3/4 семестр 2		2020-2021-й			
		Курс			
		1ст.		2ст.	
Загальна кількість годин: 1/2 семестр 60/60 3/4 семестр 60/30		Семестр			
		1	2	3	4
	Лекції				
Тижневих годин для денної форми навчання: 1/2 семестр аудиторних – 2 самостійної роботи студента – 2 3/4 семестр аудиторних – 2 самостійної роботи студента – 1	Освітній ступінь: бакалавр	– год.		– год.	
		Практичні, семінарські			
		30	30	30	12
		Лабораторні			
		– год.		– год.	
		Самостійна робота			
		30	30	30	18
		Індивідуальні завдання: – год.			
Вид контролю: диф. залік					

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить:

для денної форми навчання

1/2 семестр – (50/50)

3/4 семестр – (60/40)

2. Мета і завдання навчальної дисципліни

1/2 семестр

Мета: розвиток аналітичного мислення, формування просторового сприйняття і уяви, опанування принципів створення реалістичного зображення та

розуміння законів кольорових співвідношень. У процесі вивчення дисципліни студенти засвоюють відомості про основи композиційного розміщення зображуваної моделі, основні принципи живопису та стадійну послідовність реалістичного кольорового зображення.

Розвиток у студентів розуміння пластики, об'ємно-просторового бачення та практичних навичок виконання рельєфних зображень як одного із видів синтезу скульптури й архітектури.

Завдання: розвиток аналітичного мислення (студенти вчаться розуміти принцип кольорового зображення об'єктів, аналізувати утворення та співвідношення кольорів, уявно моделювати форму, знаходити оптимальні варіанти композиції); формування просторового сприйняття й уяви (робота над живописом вчить студентів бачити і передавати форму об'ємно за допомогою кольору, враховуючи освітлення та простір); опанування принципів створення реалістичного зображення на площині (шляхом виконання систематичних вправ, студенти повинні навчитися розуміти закони зображення форми моделі і використовувати їх у практичній роботі над живописом); розуміння цілісності зображення (оволодіння принципом роботи від загального до частки, вміння деталізувати, не руйнуючи цілого; вірно визначати тональні та кольорові відношення); формування кола практичних живописних умінь (пошук засобів, що підкреслюють найбільш характерні особливості зображуваної моделі, її матеріальність, колір, та фактори що впливають на його утворення).

Навчити студентів застосовувати набуті знання при створенні рельєфів, розвиток індивідуальних стилістичних манер кожного студента у висловлюванні пластичної ідеї сучасності з урахуванням функціонального призначення, технології виготовлення, матеріалу.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен

знати:

1. основи композиційного розміщення зображуваної моделі на аркуші;
2. основні принципи живопису та його стадійну послідовність, засоби побудови об'ємної форми на площині, закономірності сприйняття кольору;
3. принципи перспективного зображення моделі та її компонентів;
4. закономірності стану освітлення предмета (світло, відблиск, напівтінь, рефлекс, власна і падаюча тінь);
5. загальну структуру побудови та кольорового зображення предметів;
6. основні типи рельєфів, які широко застосовувались у світовій скульптурі;
7. закони побудови рельєфних зображень на площині.

вміти:

1. прийняти оптимальне композиційне рішення;
2. правильно визначити пропорції зображуваних об'єктів.
3. наглядно продемонструвати конструктивно-пластичний аналіз структури форми зображуваного предмету, та кольорових світлотіньових відношень предметів та простору;
4. дотримуватись принципів великої форми та її конкретизації;

5. вирішити проблему об'ємності та просторовості зображення основними засобами живопису-кольором;
6. створювати рельєфні зображення на площині; застосовувати різні інструменти при виконанні пластичних творів;
7. виконувати розрахунки скорочення об'ємів згідно з законами побудови класичного рельєфу;
8. оформляти практичні роботи у вигляді завершених тематичних моделей.

3/4 семестр

Мета: розвиток аналітичного мислення, формування просторового сприйняття і уяви, опанування принципів створення реалістичного зображення та розуміння законів кольорових співвідношень. У процесі вивчення дисципліни студенти засвоюють відомості про основи композиційного розміщення зображуваної моделі, основні принципи живопису та стадійну послідовність реалістичного кольорового зображення.

Розвиток у студентів розуміння пластики, об'ємно-просторового бачення та практичних навичок виконання рельєфних зображень як одного із видів синтезу скульптури й архітектури.

Формування просторового сприйняття і уяви. Навчитися бачити і передавати форму об'ємно, оволодіти вмінням перспективної побудови зображення, вміти створювати архітектурні композиції за уявою.

Завдання - опанувати принципи створення реалістичного зображення на площині. Навчитися розуміти закони побудови конструктивної форми моделі і використовувати їх у практичній роботі над рисунком.

Розуміти тонову цілісність зображення. Оволодіти принципом роботи від загального до окремого. Формування кола практичних графічних умінь. Пошук засобів, що підкреслюють найбільш характерні особливості зображуваної моделі, що сприятиме найбільшій виразності рисунку.

Розвиток аналітичного мислення (студенти вчать розуміти принцип кольорового зображення об'єктів, аналізувати утворення та співвідношення кольорів, уявно моделювати форму, знаходити оптимальні варіанти композиції); формування просторового сприйняття й уяви (робота над живописом вчить студентів бачити і передавати форму об'ємно за допомогою кольору, враховуючи освітлення та простір); опанування принципів створення реалістичного зображення на площині (шляхом виконання систематичних вправ, студенти повинні навчитися розуміти закони зображення форми моделі і використовувати їх у практичній роботі над живописом); розуміння цілісності зображення (оволодіння принципом роботи від загального до частки, вміння деталізувати, не руйнуючи цілого; вірно визначати тональні та кольорові відношення); формування кола практичних живописних умінь (пошук засобів, що підкреслюють найбільш характерні особливості зображуваної моделі, її матеріальність, колір, та фактори що впливають на його утворення).

Навчити студентів застосовувати набуті знання при створенні рельєфів, розвиток індивідуальних стилістичних манер кожного студента у висловлюванні

пластичної ідеї сучасності з урахуванням функціонального призначення, технології виготовлення, матеріалу.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен

знати:

8. основи композиційного розміщення зображуваної моделі на аркуші;
9. основні принципи конструктивного рисунку та його стадійну послідовність, засоби побудови об'ємної форми на площині, закономірності сприйняття;
10. принципи перспективного зображення моделі та її компонентів;
11. закономірності стану освітлення предмета (світло, бік, напівтінь, рефлекс, власна і падаюча тінь);
12. основні принципи живопису та його стадійну послідовність, засоби побудови об'ємної форми на площині, закономірності сприйняття кольору;
13. загальну структуру побудови та кольорового зображення предметів;
14. основні типи рельєфів, які широко застосовувались у світовій скульптурі;
15. закони побудови рельєфних зображень на площині.

вміти:

9. знаходити оптимальне композиційне рішення;
  10. правильно визначити пропорції зображуваного об'єкта;
  11. дотримуватись принципів великої форми та її конкретизації;
  12. вирішити проблему об'ємності та просторовості зображення основними засобами рисунку тоном та лінією;
  13. прийняти оптимальне композиційне рішення;
  14. наглядно продемонструвати конструктивно-пластичний аналіз структури форми зображуваного предмету, та кольорових світлотіньових відношень предметів та простору;
  15. вирішити проблему об'ємності та просторовості зображення основними засобами живопису-кольором;
  16. створювати рельєфні зображення на площині; застосовувати різні інструменти при виконанні пластичних творів;
  17. виконувати розрахунки скорочення об'ємів згідно з законами побудови класичного рельєфу;
- оформляти практичні роботи у вигляді завершених тематичних моделей

3. Програма навчальної дисципліни

Затверджена Вченою радою СНАУ 27 квітня 2015 року протокол №9

1/2 семестр

Модуль 1

Змістовий модуль 1.

Конструктивний рисунок фігури людини

Тема 1. Стопа. Рисунок у різних положеннях.

Виконується конструктивно-анатомічний рисунок із застосуванням тону; передання пластики, пропорцій, характерних особливостей форм зображуваного об'єкту.

Матеріали: папір А2 формату ватман, папівватман, графітні олівці 2Н-2В, гумка. **Самостійна робота:** анатомічні зарисовки стоїш в різних положеннях.

Тема 2. Рука. Рисунок у різних положеннях.

Виконується конструктивно-анатомічний рисунок із застосуванням тону; передання пластики, пропорцій, характерних особливостей форм зображуваного об'єкту.

Матеріали: папір А2 формату ватман, папівватман, графітні олівці 2Н-2В, гумка. **Самостійна робота:** анатомічні зарисовки руки в різних положеннях.

Тема 3. Рисунок одягненої напівфігури (жива модель).

Конструктивний та анатомічний аналіз тіла людини, взаємозалежність між плечовим і газовим поясом при зображенні стоячої постаті людини, пропорції, центр ваги, симетричність, вибір точки зору, лінія горизонту, композиція, конструктивно-пластична побудова, пластичне моделювання, узагальнення форми, цілісність сприйняття.

Матеріали: папір Л2 формату ватман, напівватман, графітні олівці 2Н-2В, гумка.

Самостійна робота: виконати конструктивні рисунки одягненої напівфігури.

Модуль 2

Змістовий модуль 2.

Живописне зображення голови

Тема 4. Натюрморт із гіпсовою головою.

Ознайомлення з основними правилами роботи з гуашшю, набуття навичок зображення предмету на площині в кольорі, набуття навичок зображення з урахуванням кольорової перспективи, передача світло-тонового та кольорового відношення предметів, врахувати дію рефлексів. (Гуаш, акварель).

Самостійна робота. Копія етюд голови. Гризайль. Опанувати прийоми моделювання форми голови у живописі. (Гуаш, акварель).

Тема 5. Голова натурника. Гризайль.

Ознайомлення з основними правилами роботи з аквареллю, набуття навичок зображення предмету на площині в кольорі, набуття навичок зображення з урахуванням кольорової перспективи, передача світло-тонового та кольорового відношення предметів, врахувати дію рефлексів. (Акварель).

Самостійна робота. Етюди голови натурника. Опанувати прийоми моделювання форми голови у живописі.

Тема 6. Одягнена напівфігура з руками.

Ознайомлення з основними правилами роботи з гуашшю, набуття навичок зображення предмету на площині в кольорі, набуття навичок зображення з урахуванням кольорової перспективи, передача світло-тонового та кольорового відношення предметів, врахувати дію рефлексів. (Гуаш, акварель).

Змістовий модуль 3.

Скульптура

Тема 7. Копії мотивів давньоруської рельєфної пластики.

Композиція, передача пластики, пропорцій, характерних особливостей форм зображуваного об'єкту.

Матеріали: пластилін, каркас для ліплення, дерев'яна (пластмасова) пластина, стеки, петлі.

Тема 8. Декоративний натюрморт. Рельєф. Творче рішення.

Передача пластики, пропорцій, характерних особливостей форм зображуваного об'єкту.

Матеріали: пластилін, каркас для ліплення, дерев'яна (пластмасова) пластина, стеки, петлі.

3/4 семестр

Модуль 1

Змістовий модуль 1.

Конструктивний рисунок фігури людини

Тема 1. Рисунок гіпсової статуї з елементами інтер'єру.

За допомогою засобів конструктивно-аналітичного рисунку виявити пластику, пропорції, характерні особливості форми зображуваного об'єкту.

Матеріали: папір А2 формату ватман, напівватман, графітні олівці 2Н-2В, гумка.

Самостійна робота: анатомічна таблиця торс. Короткочасні зарисовки людей.

Тема 2. Рисунок чоловічої фігури в інтер'єрі.

Провести конструктивно-пластичний аналіз форми об'єкту. Опанувати прийоми передачі особливостей натури засобами світлотіньового рисунка.

Матеріали: папір А2 формату ватман, напівватман, графітні олівці 2Н-2В, гумка.

Самостійна робота: Короткочасні зарисовки людей в інтер'єрі.

Тема 3. Рисунок жіночої фігури.

Опанувати прийоми конструктивної побудови тіла людини та пластичний аналіз форми об'єкту.

Матеріали: папір А2 формату ватман, напівватман, графітні олівці 2Н-2В, гумка.

Самостійна робота: Рисунок інтер'єру. Оволодіти основними прийомами зображення перспективи інтер'єру.

Модуль 2

Змістовий модуль 2.

Живописне зображення фігури в інтер'єрі

Тема 4. Фігура в інтер'єрі.

Забезпечити колористичний зв'язок фігури з інтер'єром, передати світлові-тіньові та кольорові відношення, враховуючи освітлення інтер'єру.

Матеріали: папір А2 формату ватман, напівватман, акварель, гуаш.

Самостійна робота: етюд фігури в інтер'єрі.

Тема 5. Етюд архітектурного об'єкту з фігурою.

Забезпечити колористичний зв'язок фігури з архітектурним об'єктом і навколишнім середовищем, передати світлові-тіньові та кольорові відношення.

Матеріали: папір А3 формату ватман, напівватман, акварель, гуаш.

Самостійна робота: етюд архітектурної будови.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						Заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
1/2 семестр												
Модуль 1												
Змістовий модуль 1.												
Конструктивний рисунок фігури і частин людини												
Тема 1. Рисунок стопи у двох положеннях	16		8			8						
Тема 2. Рисунок кісті руки у двох положеннях.	16		8			8						
Тема 3. Рисунок гіпсової голови	28		14			14						
Разом за змістовим модулем 2	60		30			30						
Модуль 2												
Змістовий модуль 2.												
Живописне зображення голови												
Тема 4. Натюрморт із гіпсовою головою	10		6			4						
Тема 5. Голова натурника. (Гризайль)	15		6			9						
Тема 6. Одягнена напівфігура з руками.	15		6			9						
Разом за змістовим модулем 2	40		18			22						
Змістовий модуль 3.												
Рельєф												
Тема 7. Копії мотивів Давньоруської рельєфної пластики	10		6			4						
Тема 8. Декоративний натюрморт. (Рельєф, творче рішення)	10		6			4						
Разом за змістовим модулем 3	20		12			8						

Усього годин	120		60		60						
3/4 семестр											
Модуль 1											
Змістовий модуль 1.											
Конструктивний рисунок фігури людини											
Тема 1. Рисунок гіпсової статуї з елементами інтер'єру.	12		6		6						
Тема 2. Рисунок чоловічої фігури з елементами інтер'єру.	24		12		12						
Тема 3. Рисунок жіночої фігури.	24		12		12						
Разом за змістовим модулем 1	60		30		30						
Змістовий модуль 2.											
Живописне зображення фігури в інтер'єрі											
Тема 4. Фігура в інтер'єрі	16		6		9						
Тема 5. Етюд архітектурного об'єкту з фігурою	14		6		9						
Разом за змістовим модулем 2	30		12		18						
Усього годин	90		42		48						

5. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1 семестр		
Змістовий модуль 1.		
Конструктивний рисунок фігури людини		
1	Стопа. Рисунок у різних положеннях. Виконується конструктивно-анатомічний рисунок із застосуванням тону; передання пластики, пропорцій, характерних особливостей форм зображуваного об'єкту.	8
2	Кість. Рисунок у різних положеннях. Виконується конструктивно-анатомічний рисунок із застосуванням тону; передання пластики, пропорцій, характерних особливостей форм зображуваного об'єкту	8
3	Рисунок одягненої напівфігури з руками. Конструктивний та анатомічний аналіз тіла людини, взаємозалежність між плечовим і газовим поясом при зображенні стоячої постаті людини, пропорції, центр ваги, симетричність, вибір точки зору, лінія горизонту, композиція,	14

	конструктивно-пластична побудова, пластичне моделювання, узагальнення форми, цілісність сприйняття.	
2 семестр		
Змістовий модуль 2.		
Живописне зображення голови		
4	Натюрморт із гіпсовою головою. Передати світло-тонові та кольорові відношення предметів, врахувати дію рефлексів. (Гуаш, акварель).	4
5	Голова натурника. Гризайль. Опанувати прийоми моделювання форми голови у живописі. (Акварель).	9
6	Голова натурника з плечовим поясом на світлому тлі. Виявити об'ємну форму засобами живопису, передати характер освітлення, кольорові відносини. (Гуаш, акварель).	9
Змістовий модуль 3.		
Рельєф		
7	Копії мотивів давньоруської рельєфної пластики. Передання пластики, пропорцій, характерних особливостей форм зображуваного об'єкту.	4
8	Декоративний натюрморт. Рельєф. Творче рішення. Передання пластики, пропорцій, характерних особливостей форм зображуваного об'єкту.	4
	Разом	60
3 семестр		
Змістовий модуль 1.		
Конструктивний рисунок фігури людини		
1	Рисунок гіпсової статуї з елементами інтер'єру. За допомогою засобів конструктивно-аналітичного рисунку виявити пластику, пропорції, характерні особливості форми зображувального об'єкту.	6
2	Рисунок чоловічої фігури в інтер'єрі. Провести конструктивно-пластичний аналіз форми об'єкту. Опанувати прийоми передачі особливостей натури засобами світлотіньового рисунка.	12
3	Рисунок живої фігури. Опанувати прийоми конструктивної побудови тіла людини та пластичний аналіз форми об'єкту.	12
	Разом	30
4 семестр		
Змістовий модуль 2.		
Живописне зображення фігури в інтер'єрі		
4	Фігура в інтер'єрі. Забезпечити колористичний зв'язок фігури з інтер'єром, передати світлові-тіньові та кольорові відношення, враховуючи	6

	освітлення інтер'ру.	
5	Етюд архітектурного об'єкту з фігурою. Забезпечити колористичний зв'язок фігури з архітектурним об'єктом і навколишнім середовищем, передати світлові-тіньові та кольорові відношення.	6
Разом		12
Усього годин		42

6. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1 семестр		
1	Анатомічні, конструктивні, натурні зарисовки носа; анатомічні, конструктивні, натурні зарисовки ока	6
2	Анатомічні зарисовки стоїш в різних положеннях	6
3	Анатомічні зарисовки руки в різних положеннях	6
4	Виконати конструктивні рисунки одягненої папівфігури	6
2 семестр		
5	Копія етюд голови	9
6	Копія етюд голови. Грізайль	9
7	Етюд напівфігури натурника	10
8	Зарисовки та начерки аналогів Давньоруської пластики та самостійне доопрацювання аудиторного завдання	8
Разом		60
3 семестр		
1	Короткочасні зарисовки людей	6
2	Короткочасні зарисовки людей в інтер'єрі.	12
3	Рисунок інтер'єру	12
Разом		30
4 семестр		
4	Етюд фігури в інтер'єрі	9
5	Етюд архітектурної будови	9
Разом		18
Усього годин		48

7. Індивідуальні завдання

Навчальним планом не передбачено

8. Методи навчання

Інтегровані методи навчання:

Творчі, проблемно-пошукові методи спираються на самостійну, творчу пізнавальну діяльність студентів. Як відомо, поняття «творчість» - це створення нового, оригінального, суспільно-цінного матеріального або духовного продукту.

Наочні методи - ілюстрація та демонстрація.

9. Методи контролю

Загальновживаний дидактичний принцип міцності знань, умінь і навичок, який базується на таких вимогах:

- систематичність обліку та контролю;
- всеохопленість (усебічність, повнота) обліку та контролю;
- диференційованість (за окремим предметом) та індивідуальність (за стилем і формами контролю);
- об'єктивність оцінювання;
- урізноманітнення видів і форм контролю в діяльності викладача;
- єдність вимог до контролю з боку всього науково-педагогічного колективу. Поточний контроль здійснюється в кінці кожного виконаного практичного

завдання за темою аудиторної і самостійної роботи і має за мету перевірку рівня практичних і самостійних знань студента. Форма проведення поточного контролю під час навчальних занять є перегляд.

Підсумковий контроль - залік, проводиться на останньому практичному занятті в формі перегляду. Підсумкова оцінка студента складається з суми виконаних практичних завдань і самостійних.

10. Розподіл балів, які отримують студенти

I Семестр

Поточне тестування, самостійна робота та індивідуальні завдання			Разом за модулі та СРС	Атестація	Сума
Модуль 1					
Змістовий модуль 1					
Т 1	Т 2	Т 3			
20	20	30	85 (70+15)	15	100

II Семестр

Поточне тестування, самостійна робота та індивідуальні завдання					Разом за модулі та СРС	Атестація	Сума
Модуль 2							
Змістовий модуль 2			Змістовий модуль 3				
Т 4	Т 5	Т 6	Т 7	Т 8			
13	13	15	13	16	85 (70+15)	15+15	100

III Семестр

Поточне тестування, самостійна робота та індивідуальні завдання			Разом за модулі та СРС	Атестація	Сума
Модуль 1					
Змістовий модуль 1					
Т 1	Т 2	Т 3			
20	25	25	85 (70+15)	15	100

VI Семестр

Поточне тестування, самостійна робота та індивідуальні завдання		Разом за модулі та СРС	Атестація	Сума
Модуль 2				
Змістовий модуль 2				
Т 4	Т 5			
35	35	85 (70+15)	15	100

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
75-81	C		
69-74	D	задовільно	
60-68	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
1-34	F	незадовільно з обов’язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов’язковим повторним вивченням дисципліни

11. Методичне забезпечення

1. Мохірев А.К., Гуржій І.А. Методичні вказівки до виконання практичних робіт на тему «Натюрморт» з дисциплін «Рисунок» і «Живопис» для студентів 1 - 3 курсів професійного спрямування 1201 «Архітектура» спеціальності 6.060102 - бакалавр архітектури денної форми навчання. - Полтава: ПолтНТУ, 2010. - 26 с.

2. Негай Г.А., Жаровська А.Ю. Методичні вказівки до виконання графічних робіт на тему «Гризайль» з дисципліни «Живопис» для студентів 2-3 курсів за напрямом підготовки 6.060102 «Архітектура» денної форми навчання. - Полтава: ПолтНТУ, 2012,- 12 с.

3. Методичні вказівки до практичних занять.

4. Методичні вказівки для самостійної роботи студентів.

5. Інструктивно-методичні матеріали для проміжного і підсумкового контролю знань.

6. Правила модульно-рейтингового оцінювання знань із навчальної дисципліни.

12. Рекомендована література

Базова

Живопис

1. Гамаюнов, В. Н. Рисунок и живопись / В. Н. Гамаюнов. - М.: [б. в.], 1999. - 163 с.

2. Кирцер Ю.М. Рисунок и живопись: практическое пособие / Ю. М. Кирцер. - М.: Высшая школа, 1992. - 270 с.

3. Секачева А.В. Рисунок и живопись: учебник / А. В. Секачева. - М.: [б. в.], 1998. – 216 с.

4. Виноградова Г. Г. Малювання з натури / Г. Г. Виноградова. - К. : Рад. Шк., 2006. 55 с.

Базова

Скульптура

5. Блаватский Б.Д. Греческая скульптура. - М.: Б.С.Г.- Пресс, 2008. - 290 с.

6. Вагнер В. Скульптура древней Руси. - М.: Искусство, 2009. - 480 с.

7. Карпова Е.В. Русская и западноевропейская скульптура XVIII - начало XIX века. - М. - СПб.: Искусство, 2009. - 640 с.

8. Лантери Э. Лепка. — М.: Изд-во «В.Шевчук», 2006. - 336 с.

9. Одноралов Н.В. Скульптура и скульптурные материалы. - М.: Изобразительное искусство, 2002.

Допоміжна

Живопис

10. Белютин З. М. Основы изобразительной грамоты / З. М. Белютин. - М. : Современная Россия, 2001. - 227 с.

11. Горбенко А. А. Акварельная живопись для архитекторов / А. А. Горбенко. - К. : Будівельник, 1999. - 128 с.

12. Раннев В. Р. Интерьер / В. Р. Раннев. - М. : Высш. шк., 1987. - 230 с.

13. Фостер У. Анатомия человека. Уроки рисунка и живописи / У. Фостер - М. : ООО Издательство Астрель, 2004. - 31 с.

Допоміжна

Скульптура

14. Аркин Д. Монументальная скульптура Ленинграда. - М.: Искусство, 1998. - 56 с.
15. Буйнов А.Н., Елизарова Е.М. и др. Школа изобразительного искусства. Вып.2. - М.: Изд-во Академии художеств, 1998. - 180 с.
16. Буйнов А.Н., Елизарова Е.М. и др. Школа изобразительного искусства. Вып.3. - М. Изд-во Академии художеств, 2005. - 212 с.
17. Буйнов А.Н., Елизарова Е.М. и др. Школа изобразительного искусства. Вып.4. - М. : Изд-во Академии художеств, 2005. - 220 с.
18. Валерус С. Скульптура нового мира. - М.: Искусство, 2002. - 377 с.
19. Васильев-Вязьмин И. Искусство людных площадей. - М.: Искусство, 2000. - 132 с.
20. Доронина Л.Н. Мастера русской скульптуры. В 2-х т. Т. 1. - М.: Белый город, 2010.-502 с.